

3. Нікішов А. І. Теорія і методика навчання біології. - М.: «Колос», 2000.
4. Пономарева І. П. та ін Загальна методика навчання біології. - М.: Академія 2003. 272 с.
5. М. І. Халимоненко. Кукурудза родить щедро // Дім. Сад. Город. – 2007.№11 ст.8 – 10.
6. Програми гуртків природничо-біологічного напрямку: спецвипуск // Біологія. Шкільний світ. - 2008. - 96 с.

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*Л.В. Малаканова, Г.Ю. Сорокіна
м. Полтава, Україна*

Розвиток теорії і практики управління навчальним закладом у сучасних умовах модернізації управління освітою на основі нової її філософії перетворюється на потужну рушійну силу освітнього процесу, стає фактором якості української освіти при її входженні в єдиний європейський та світовий простір. Зазнають змін місія, мета, цілі, завдання, зміст управління навчальним закладом, змінюються структура і стилі управління, зростає відповідальність управлінців у навчальних закладах за наслідки їхньої професійної діяльності та прийнятих ними рішень. Управлінська діяльність у системі освіти, зокрема у навчальному закладі, стає професією державної ваги, яка потребує професіоналізму та компетентності управлінців усіх рівнів.

Інноваційні процеси в освіті України супроводжуються розширенням спектру управлінських функцій і відповідних їм компетенцій суб'єктів навчально-виховного процесу, вимог до професійної культури управлінця і його професіоналізму. Водночас спостерігаються протиріччя між вимогами до якості управлінської діяльності і її практикою та реальними результатами.

Ефективно управляти навчальним закладом чи його підрозділами у сучасних умовах неможливо без чіткого розуміння сутності та змісту управлінської діяльності. Управління – складне, багатогранне явище, що охоплює:

- вміння людини досягати поставленої мети, цілей, використовуючи працю, інтелект, мотиви поведінки інших людей;
- функції, види діяльності, що пов'язані з управлінням людьми в навчальних закладах різних типів;
- галузь людського знання, що допомагає управляти;
- певну категорію людей (соціальний прошарок), які здійснюють управління.

Зазвичай поняття „керівництво”, „управління”, „менеджмент” ототожнюють, але чи правильно це? Керівництво = Управління = Менеджмент. Якщо ці поняття не тотожні, то що ж їх об'єднує? Їх об'єднує родова належність до управлінської діяльності. І хоча вони близькі за значенням, поняття „управлінська діяльність” набагато ширше, оскільки використовується у різних видах людської діяльності, сферах і органах управління.

Управлінська діяльність – вид діяльності, що забезпечує злагоджену, узгоджену взаємодію між усіма компонентами системи, оптимізуючи її функціонування та розвиток.

Керівництво, управління, менеджмент – це способи управлінської діяльності (як управлінець здійснює управлінську діяльність).

Керівництво – спосіб управлінської діяльності, який полягає в цілеспрямованому, систематичному прямому впливі на підлеглих з метою організації та коригування їхньої діяльності, що забезпечує досягнення відповідних результатів у професійній діяльності.

Управління – спосіб управлінської діяльності, який полягає у рефлексивній взаємодії суб'єктів, що створює сприятливі умови для продуктивної праці, самореалізації, самовдосконалення, а отже для гармонійного духовного розвитку кожного її учасника.

Менеджмент – спосіб управлінської діяльності, який полягає у сприянні ефективності та продуктивності досягнення цілей навчального закладу через створення простору радісної,

успішної, щасливої життєдіяльності; оптимізацію навчально-виховного процесу і стимулювання до гармонійного духовного розвитку кожного.

Розглянемо типологію управління, його зміст, сучасні підходи до управління з погляду різних теорій і концепцій.

Управління – це свідомий вплив людини на об'єкти, процеси та їх учасників, що здійснюється з метою надання певної спрямованості діяльності та отримання бажаних результатів. Виокремлюють такі сфери управління:

- управління технічними системами (речами);
- управління соціальними системами (людьми) – соціальне управління;
- управління біологічними системами (організмами).

Соціальне управління – вплив суб'єктів управління на діяльність людей, які об'єднані в соціальні групи, тобто управління соціальними системами. Соціальне управління поєднує в собі управління індивідуальною діяльністю людини і спільною діяльністю людей. Формою соціального управління є управління людськими ресурсами, зокрема освітою. Крім цього важливо усвідомити існування рівнів управління в організації, зокрема в навчальному закладі. Виокремлюють три основні рівні управління в організації: інституційний (вища ланка), управлінський (середня ланка), технічний (нижча ланка).

Рівень управління – частина (структурна одиниця – ланка) організації, де можуть прийматися самостійні рішення без їх обов'язкового узгодження з вищими чи нижчими ланками. У світовій практиці визначені три основних рівня управління в організації: нижчий, середній і вищий.

Нижчий рівень управління – до нього відносяться операційні управлінці, які відповідають за безпосереднє використання наданих їм ресурсів: сировини, обладнання, робочої сили. Вони контролюють виконання виробничих завдань, управляють бригадами, змінами, дільницями, зокрема в навчальному закладі класами, методоб'єднаннями; завідують кабінетами тощо. До цього рівня належать 35 – 45 % управлінського персоналу. Безпосередньо їм підпорядковуються рядові робітники і виконавці, учні, вчителі.

Середній рівень управління – до нього відносяться 50 – 60 % загальної чисельності управлінського персоналу організації, а саме: управлінці, які відповідають за виробничий процес у підрозділах, що мають декілька компонентів, – начальники цехів, крупних відділів, організатори, зав. виробництвом тощо; управлінці штабних і функціональних служб апарата управління навчальним закладом, його філіалів і відділків; управлінці допоміжних виробництв, що обслуговують навчальний заклад, цільових програм, проектів. Управлінці середнього рівня управління координують і контролюють роботу молодших управлінців нижчої ланки; являються ланкою, що зв'язує вищий і нижчий рівні управління.

Вищий рівень управління – вище управління навчального закладу – директор і його замісники. Вони відповідають за прийняття найважливіших рішень для всього навчального закладу чи його структур. Управлінці цього рівня займаються в основному розробкою перспективних планів, формулюванням стратегічних цілей, адаптацією навчального закладу до змін, управлінням стосунками навчального закладу із зовнішнім середовищем. До вищої ланки належать 3 – 7 % управлінського персоналу.

У чому ж надзавдання управлінської діяльності, її сенс і місія?

Місія управлінської діяльності – забезпечити оптимальне функціонування і розвиток навчального закладу.

Від чого ж залежить – чи буде людина управляти, чи будуть нею управляти? Виявляється, той, хто бере на себе відповідальність бути управлінцем у навчальному закладі, насправді бере на себе відповідальність за людей, які працюють і навчаються в освітньому закладі. Бо ефективний навчальний заклад – це ефективні його працівники. А щоб вони стали такими, потрібно створити для них можливості.

І, насамперед, управлінцю важливо не забувати про ті сутнісні питання, які визначають стратегію його поведінки, перетворюючи його з керівника на лідера:

- Яким я хочу бачити свій навчальний заклад?

- Якими я хочу бачити працівників свого навчального закладу?
- Що я для цього буду робити? (Не за посадовими обов'язками, а за внутрішньою мотивацією – покликом Душі)
- Як я для цього буду змінюватися, вдосконалюватися, розвиватися?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦІЯ»

*Л.З. Мандзюк, О.В. Боднарчук, А.О. Стецьків
м. Івано-Франківськ, Україна*

Органічна хімія є навчальною дисципліною в системі підготовки молодшого спеціаліста зі спеціальності «Фармація», яка разом з біохімією, фізіологією, фармакологією входить до фундаменту сучасної фармацевтичної освіти. Це одна з важливих природничо-наукових дисциплін, що вивчаються у фармацевтичних навчальних закладах та закладають базову підготовку для оволодіння фармацевтичною хімією, фармакогнозією, технологією ліків; сприяє формуванню цілісних уявлень щодо хімічних властивостей органічних сполук, їх фізіологічною дією та застосуванням.

Метою даної публікації є спроба поділитись критеріями оцінювання знань студентів з органічної хімії у медичному коледжі ІФНМУ за спеціальністю «Фармація».

На вивчення дисципліни, згідно з навчальним планом відводиться 135 год, з яких: 40 годин – лекції, 40 годин – практичні заняття, 55 годин - самостійна позааудиторна робота.

Під час вивчення теоретичного матеріалу значна увага приділяється питанням електронної будови функціональних груп, молекул, взаємному впливу атомів у молекулі, залежності властивостей сполук від їх електронної та просторової будови [1]. Засвоєння цих знань надає майбутньому фахівцю чітке уявлення про взаємозв'язок між будовою, синтезом і аналізом лікарських речовин.

Навчальний матеріал систематизовано згідно з класифікацією органічних сполук за функціональними групами, що дає змогу уникнути дублювання матеріалу і сприяє формуванню у студентів цілісних уявлень щодо хімічних властивостей органічних сполук. У всіх розділах з вивчення певного класу органічних речовин наведено реакції, які покладені в основу фармакопейних методів ідентифікації лікарських речовин; приклади застосування тієї чи іншої органічної речовини у фармацевтичній практиці.

Вивчення теоретичного матеріалу закріплюється на практичних заняттях, які мають основне спрямування на функціональний аналіз органічних речовин, що сприяє успішному засвоєнню матеріалу, а також формуванню професійних компетенцій та умінь відповідно до освітньо-професійної програми.

Для контролю вихідного рівня знань студентів застосовуються самостійні та тестовий контроль, які студенти виконують на практичних заняттях відповідно до розроблених методичних вказівок [2].

В якості самоконтролю студентам пропонується підготувати контрольні питання теми, розв'язати задачі і вправи. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Метою самостійної роботи студента є набуття додаткових знань, перевірка отриманих знань на практиці, вироблення фахових та дослідницьких вмінь та навичок [3].

Оцінка “відмінно” виставляється студенту за безпомилкове, чітке виконання практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення певних задач діяльності, а також за повну ґрунтовну відповідь на теоретичні контрольні та додаткові запитання.

Оцінка “добре” виставляється студенту за несуттєві неточності виконання практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення певних задач діяльності, а також за неповну відповідь на контрольні запитання.

Оцінка “задовільно” виставляється студенту за орієнтування в поняттях та